

Leiden - Toruń

2003
1

Nieuwsbrief van de Stichting Stedenband Leiden - Toruń

Stemmen over Polen

Discussie-avond over toetreding tot de Europese Unie

Als alles goed gaat, zal Polen over een jaar, op 1 mei 2004, volledig lid worden van de Europese Unie. Een periode van meer dan tien jaar in de wachtkamer en van aanpassing aan moeilijke eisen uit Brussel zal dan voorbij zijn. Maar zover is het nog niet. Eerst moet de Poolse bevolking zich in het weekeinde van 7 en 8 juni nog uitspreken over de vraag of ze echt wel bij de EU wil horen. Daarom presenteert de stedenband Leiden-Toruń op woensdagavond 4 juni een openbare discussie onder het motto Stemmen over Polen.

Poolse kinderen worden op school voorbereid op de Europese Unie (foto Jan Stap)

Of die volksstemming een ja oplevert, is nog helemaal niet zeker. Een negatieve uitslag is niet uitgesloten. Veel Polen zullen van de gelegenheid gebruik maken om een proteststem te laten horen tegen het pro-europese beleid van premier Leszek Miller. Deze was ooit een communistische partijtjager en is nu aanvoerder van de wankel sociaal-democratische minderheidsregering. Historicus *Hans van der Meulen* belicht tegenstrijdige krachten in het Poolse politieke landschap.

Tienduizenden Polen naar Nederland?

In Nederland juichten wij twintig jaar geleden de strijd van vakbond Solidariteit tegen de dictatuur van harte toe. We waren blij toen Polen na de val van de Berlijnse Muur maar toch op eigen kracht definitief een democratie werd. Maar toen de toetreding van Polen tot onze EU dichterbij kwam, roerden zich hier ook kritische of zelfs afwijzende stemmen. Moeten wij nu meebetalen aan subsidies voor de aftandse Poolse landbouw? Komen er nu zomaar tienduizenden Polen zich in Nederland

vestigen en de arbeidsmarkt belasten? De Poolse Nederlander *Tomasz Jaroszek* gaat in op het werkelijkheidsgehalte van dit soort angsten. Hij legt ook uit wat de nieuwe kansen zijn die toetreding van het volkrijk Polen ons juist oplevert.

Betrokkenheid blijft nodig

Ten slotte blijven we dichtbij huis. Dit jaar bestaat de officiële stedenband van de gemeente Leiden met de stad Toruń vijftien jaar. In samenwerking met de gemeente Leiden en de tweelingstedenvereniging in Toruń verzorgt de uit vrijwilligers bestaande Werkgroep Stedenband Leiden-Toruń voor frequente uitwisseling van Polen en Nederlanders: individuele burgers, ambtenaren en verenigingen. De Leids-Poolse contacten zijn steeds meer verschoven van hulp naar samenwerking op basis van gelijkwaardigheid. Leiden is trouwens een van de vele tientallen Nederlandse gemeenten met een actieve band met een Poolse zuster gemeente. Begin dit jaar leek

het er even op dat de stedenband Leiden-Toruń niet langer in aanmerking zou komen voor ambtelijke bijstand en een bescheiden subsidie. Dat onheil is nog niet afgewend. Maar is het na het eind van de Koude Oorlog en de opname van Polen in de Unie nog wel zo nodig om officiële vriendschapsbanden van gemeentewege te ondersteunen? *Martijn Klem* van de VNG legt uit dat onderhoud van vriendschap blijvende betrokkenheid vergt.

Plaats, datum en tijd: Stadhuis Leiden Burgerzaal (**ingang Breestraat**), 4 juni, 20.00 uur, toegang gratis.

Hans van der Meulen is medewerker Midden-Europa van het Nederlands Instituut voor Internationale Betrekkingen Clingendael. *Tomasz Jaroszek* is coördinator Europa van de afdeling Economie, Landbouw en Milieu van de Provincie Noord-Holland. *Martijn Klem* is projectmedewerker van de Vereniging van Nederlandse Gemeenten (VNG) en in dat kader ook actief voor het Platform Gemeentelijk Vredesbeleid. □

Poolse grafiek onder Oegstgeester dakpannen

Van 25 mei tot en met 1 augustus 2003 zal het werk van twaalf Poolse grafische kunstenaars te zien zijn in Oegstgeest. En wel 'onder de dakpannen' van het pas gerestaureerde historische Koetshuis van kasteel Oud-Poelgeest.

Adam Malek, "Ali and Baba", ets

De organisatie van deze bijzondere en uitgebreide tentoonstelling is een samenwerking tussen de Stichting Witryna en het bestuur van de Beheer- en Exploitatiestichting Oud-Poelgeest. De werken die worden getoond, zijn gemaakt door 12 grafici die allen hun opleiding hebben genoten aan de Academie voor Schone Kunsten in Kraków. Onder hen zijn er die internationale faam hebben verworven, maar ook jonge minder bekende grafici. Hun werken tonen een grote verscheidenheid aan technieken en stijlen en worden gekenmerkt door een grote ambachtelijkheid.

Kasteel Oud-Poelgeest, Poelgeesterweg 1, Oegstgeest, tel. 071-517 74 24.

Meer informatie: www.witryna.nl en www.oudpoelgeest.nl

Podmurnastraat in Toruń

Sponsorreis

Van 7 tot en met 11 mei zijn we weer met een aantal ondernemers naar Krakau en Toruń gereisd. Tijdens het eerste diner in een restaurant in de joodse wijk van Krakau trad speciaal voor ons klezmertrio op. De prachtige stem van de solozanger heeft indruk op ons gemaakt. Een Nederlands sprekende gids leidde ons de volgende dag langs fantastische wetenswaardigheden van de stad. Veel bouwstijlen: gotiek, renaissance en weelderige barok. Via de "Koningsroute" liepen we door de stad naar Wawel, het prachtig bewaard gebleven paleis en tevens vesting, gelegen op een heuvel met uitzicht over de Wisła. De zeer enthousiaste verhalen van onze onvermoeibare gids werden sommigen van ons wat al te veel en zij haakten daarom af. Enkelen van ons zijn ook naar het concentratiekamp Auswitsch en Birkenau gereisd; een aangrijpende belevenis.

Stralend centrum van Toruń

De vrijdag was reisdag, met de trein van Krakau naar Toruń. Die avond ontmoetten we een afvaardiging van de Torunse stedenbandgroep bij de Italiaan. Het centrum van Toruń mag tegenwoordig echt gezien worden. De sober- en somberheid van weleer heeft plaats gemaakt voor mooie stralend gerestaureerde gevels, met mooie en moderne winkels. Een heel verschil met al de smakeloze glazen puien waarmee wij in Nederland onze monumenten geweld aandoen. In de namiddag van volgende dag werden we met eten ontvangen in de Burgershof. Het kan gezegd worden, van ruïne in 1990 tot wat het nu is, een verbluffend resultaat, mede mogelijk gemaakt door de sponsoring van de ondernemers.

Na een voorspoedige vlucht gingen we in Leiden wat moe maar voldaan uit elkaar, in de overtuiging dat dit wederom voor herhaling vatbaar is. Voor de Burgershof en de stedenband heeft deze reis weer EUR 2.500,- opgebracht. Dank aan de gulle sponsors; we willen zo'n reis graag weer organiseren.

Wilbert Hettinga

Geen bitterkoekjes, hoop ik

Als het weer, de boeren en Onze Lieve Heer in Polen een beetje meewerken, zal Polen in 2004 lid worden van de Europese Unie. De stedenbandwerkgroep is nu al druk bezig met het een en ander te organiseren. In dit nummer vindt u hier meer over. Wat zou ik persoonlijk hen, bij wijze van welkom, willen aanbieden? Een tonnetje haring met ui? Een kilo drop? Een tas vol poldermodellen? Eén (1) Mariakaakje bij de thee? Een pot pindakaas? Of een zakje nederwiet?

Nee, niets van dat alles. Ik zou het ontzettend leuk vinden als het graffitikunstwerk van de

Poolse kunstenaars Ryszard en Tukas eindelijk een plek krijgt in onze stad. Ik zou het geweldig vinden als de directeur van de Stadsschouwburg, in de eerste week van juni 2004, twee avonden zijn theater beschikbaar stelt voor het optreden van drie groepen

Poolse poppentheaterspelers, het optreden van de Klezmerband uit Toruń, die ons in 2001 zo verraste met hun optreden en het optreden van Fuga Mundi met hun prachtige koorzang. Tegelijkertijd zou er in de foyer van het LAKtheater een prachtige tentoonstelling van Leidse stadsbeelden door Poolse fotografen en Torunse stadsbeelden door Leidse fotografen. Dat zou mijn welkomstgeschenk zijn:

Profilering van de Poolse cultuur in Leiden. Dat zou mooi zijn.

Nu maar hopen dat in juni 2003 het weer, de boeren en OLV meezitten, anders wordt het een kilo bitterkoekjes, die ik in de herfstreis voor onze vrienden in Toruń mee zal nemen.

Szymek Sowa

Stedenband Leiden-Toruń heeft eigen website

Dankzij de vrijwillige bijdrage van Karel Dusseldorp heeft de stedenband al enige tijd een eigen website, die is te vinden op: <http://go.to/stedenband>

Onze Torunse partners zijn te vinden op: <http://www.torun.pl/pl/organiz/TWzMB> T/leждаang (als link ook te vinden op onze site).

Stedelijke politiek en stedenbanden

Openbaar debat in politiek café De Burcht

De gemeente Leiden wil zijn stedenbanden herzien: Oxford en Toruń (Polen) zullen meer nog dan voorheen van particuliere initiatieven afhankelijk worden; Juigalpa (Nicaragua) en Buffalo City (Zuid-Afrika) zullen met minder gemeentelijke inbreng de aangegeven samenwerking en afspraken moeten zien waar te maken.

Tegelijkertijd wil de gemeente onderzoeken of er stedenbanden met landen van herkomst van allochtone Leidenaren kunnen komen. Althans, zo zijn de plannen...

In de bestaande stedenbanden zijn talloze burgers, scholen (basisscholen, voortgezet onderwijs, ROC, Hogeschool Leiden), verenigingen én de gemeente actief om internationale solidariteit ook in de dagelijkse praktijk van lokaal bestuur en samenlevingsopbouw te realiseren. Support bij de bouw van scholen (Juigalpa), uitwisseling van koren, culturele activiteiten (Toruń), Leidse inbreng in sociale woningbouw (Buffalo City), sportuitwisseling (Oxford) zijn slechts een greep uit de vele en langjarige activiteiten van Leiden en zijn zustersteden.

Duurzame samenwerking

De Leidse stedenband-stichtingen vinden dat je de bestaande relaties niet moet inkrimpen. Bij de toenemende internationalisering in het onderwijs, de economie en de samenleving kun je juist goed gebruik maken van de bestaande relaties: om te leren (hier en daar!), democratisch bestuur te bevorderen, duurzame samenwerking en ontwikkeling te bevorderen, het onderwijs en de gezondheidszorg te steunen.

Publiek debat

Daarom een publiek debat over de zin van stedenbanden als lokale drager van internationale samenwerking: een kwestie van kiezen én delen.

Aan tafel nemen deel: Thea Fierens – PvdA Tweede Kamerlid,

Wim van de Camp – CDA Tweede Kamerlid, Greetje van Gruting – VVD gemeenteraad Leiden en Peter Dordregter – voorzitter stb. Buffalo City. Ton van Brussel leidt het gesprek. In de zaal: raadsleden, bestuurders, ambtenaren, burgers, buitenlui én U?

Zondag 1 juni 15.00 uur De Burcht Leiden, toegang gratis.

Voor meer informatie: Rianne Peeters (voorzitter stb. Leiden – Juigalpa) tel. 5227878, rpeeters@cistron.nl.

Poolse bezoekers gastvrij ontvangen

Hartelijke ontmoetingen tijdens buffet in stadhuis

*foto Bram Pater
www.brampater.nl*

Op de avond van 30 april kwam een grote groep uit Toruń op bezoek. Dankszij de inspanningen van Pieter van der Heiden kon iedereen bij een gastgezin worden ondergebracht.

Eén van de hoogtepunten was het dubbelconcert in het LVP: stevige rock van Vitamina, gevolgd door de bijzondere "fusion" van Gribojedów. Op vrijdag was er een stadswandeling en een boottocht. De laatste was net op tijd afgelopen; amper vijf minuten na het afmeren daalde uit het Leidse firmament een hevige plensbui neer. Gelukkig kon toen iedereen al in het stadhuis schuilen. Voor de Poolse bezoekers wachtte daar een goed verzorgd Chinees-Indonesisch buffet. Zelf hadden ze ook nog een kleine verrassing in petto; Pieter werd voor zijn vele inspanningen officieel geëerd met een fraai kunstwerk. De zaterdag werd door de meeste bezoekers traditiegetrouw in Amsterdam doorgebracht. De Poolse dankbaarheid

werd op zaterdagavond dan ook niet onder stoelen of banken gestoken. Iedereen deed zijn of haar best om van de gastgezinnen en de organisatie te vermelden hoe warm en bijzonder hun hulp en bijdragen waren geweest. Fascinerend om te zien hoe bijzonder het contact is dat in een paar dagen was opgebouwd. En uiteindelijk komt dan weer het onrustige moment waarop de groep, met enige tegenzin maar toch ook verlangend naar huis, zich steeds meer naar de bus begeeft. En jawel, op het moment dat die bus bijna vertrok bleek dat er nog iemand van de groep niet was komen opdagen. Nadat allerlei telefoonnummers vergeefs waren gebeld, kwam ineens nog een autootje de parkeerplaats op rijden. Dat kwam dus toch nog in orde. Stel je voor dat je nog iemand per trein moet nasturen. Het is dit keer weer een geslaagde uitwisseling geweest. Hopelijk kan dat nog heel vaak herhaald worden. □

Wandelen en fietsen rond Toruń

Eindeloos wandelen en fietsen over rustige landwegen in het Mazurische merengebied

foto Ton Uijl

In januari 2003 hebben Beata Wierzbowska en Arkadiusz Tylza van de Torunse natuurvereniging Tylia contact met ons gezocht om samen fietsvakanties in en rond Toruń te organiseren, waarbij natuur en cultuur een belangrijke rol spelen. Fietsen en kamperen bij de boer of overnachten op de boerderij zelf, onder begeleiding van de gidsen van Tylia.

Het idee sprak mij zeer aan. Ooit hadden wijzelf fietsvakanties in het merengebied van Mazurië georganiseerd. Vijf jaar lang plezier beleefd aan de eenvoudige kampeerplaatsen bij een imker, houtvester en boeren. Genoten van de natuur, de verstilde dorpjes en de rijke Poolse geschiedenis in Grunwald, Golub-Dobrzyń, Malbork, Gdańsk en Toruń. Toen waren wij de initiatiefnemers en nu kwam het verzoek van de Polen zelf. Al snel hadden we met Beata en Arkadiusz een werkgroepje gevormd. Hieruit zijn de volgende twee plannen ontstaan.

Wandelen in rivierduinen

De Wisła heeft aan de noord- en oostzijde een prachtig rivierduingebied geschapen. Het gebied wordt afgewisseld met kleinschalige agrarische bedrijven. Het lijkt ons geweldig om in een dag of vijf van Toruń naar Grundiasz te lopen. Daarna met de trein terug om nog een paar dagen te genieten wat Toruń aan cultuur te bieden heeft. In oktober zal een Leidse werkgroep op verkenning gaan.

Wandelen & fietsen in en rond Toruń

Onze Poolse partners willen heel graag groepen natuurliefhebbers in en rond Toruń rondleiden. Er is veel te zien, zoals kuuroorden, ecologische boerderijen, sterrenwacht, uitgestrekte wouden ten zuiden van Toruń daarbij kan ook een stukje van de Poolse, Duitse en Hollandse geschiedenis worden meegenomen. Het zou zeer interessant kunnen zijn om, onder leiding van de kenners uit deze streek, een week of langer rond te fietsen, te wandelen en te bivakkeren bij boeren of dorpsshotelletjes. Wij zullen proberen

Aan deze nieuwsbrief werkten mee: Ton Uijl, Dirk Jan Binnendijk, Jan van Hulten, Wolbert Hettinga en Rianne Peeters

Stedenbandwerkgroep Leiden - Toruń

Voorzitter Dirk Jan Binnendijk, telefoon 071 - 541 65 64
Secretaris Carel van Ingen, telefoon 071 - 516 70 29, fax 516 50 04
Postbus 9100, 2300 PC Leiden,
Site: <http://go.to/stedenband>

bij verenigingen zoals NIVON, IVN of Vogelverenigingen belangstelling te wekken en hen uit te nodigen om een licht op te steken tijdens de herfstreis van 14 - 19 oktober 2003.

Ton Uijl

Voor meer informatie: Ton Uijl,
Vossebes 4, 2318 AP Leiden,
071 - 5235855, siemcke@planet.nl

Leidse horeca op internationale toer

Om de Leidse stedenbanden met Oxford (Engeland), Buffalo City (Zuid Afrika), Toruń (Polen) en Juigalpa (Nicaragua) extra onder de aandacht van de Leidse bevolking te brengen, willen de samenwerkende besturen van deze stedenbanden jaarlijks in de eerste week van september een themaweek gaan organiseren onder het motto "Leiden Internationaal".

Elk jaar zal een bijzonder thema worden gekozen. Het thema in 2003 zal zijn: Leiden Internationaal "in culinair bestek". Het is de bedoeling een aantal restaurants en eetgelegenheden in Leiden bereid te vinden tijdens de internationale culinaire week een typisch menu, gerecht of schotel uit een van de zustersteden op de kaart te zetten. De opening van de week vindt plaats op zaterdag 30 augustus met een presentatie van de verschillende stedenbanden op het Stadhuisplein. Een week later, op zaterdag 8 september vindt de afsluiting plaats met een wereldavond met muziek en dans uit de diverse steden en met allerlei proeverijen uit de diverse landen.

Belangstellende horecabedrijven worden van harte uitgenodigd contact op te nemen met Dirk Jan Binnendijk tel. 071 5416564 e-mail: dirkjan@djbinnendijk.demon.nl

Colofon

Leiden - Toruń is de nieuwsbrief van de stedenbandgroep Leiden - Toruń en is bestemd voor iedereen die is geïnteresseerd in de stedenband. De nieuwsbrief heeft een oplage van 300.

Redactie - Jan Stap en Gerard Telkamp

Redactieadres

Postbus 9100, 2300 PC Leiden

E-mail: j.stap@tip.nl